XVII. évfolyam. Zomborban, 1894. szeptember 28-án, pénteken. 77. szám.

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr. | Megjelen minden kedden és pénteken. | Egyes szám ára 10 kr.

Uj vasuti összeköttetések magyar vidéki városok közt.

Szakavatott helyről irják a „P. C.“-nek, hogy a jövő épitési évadra számos uj vicinális vasut és vidéki városok közt létesitendő rendes vágányu vasuti összekötés épitése van biztositva. A magyar állam gazdasági felvirágzására és a legszerencsésebb módon befejezett pénzügyi megerősödöttségére a legvitálisabb fontossággal bir az, hogy a főváros forgalmi érdekeiről való gondoskodáson kivül ép oly energikusan gondoskodjanak a magyar vidéki városok forgalmi érdekeinek előmozditásáról és fejlődéséről.

Ily értelemben nyilatkozott Wekerle miniszterelnök ujabban és akként, hogy a magyar vidéki városoknak az az államra rendkivül fontos feladatuk van, hogy az illető országrészben a magyar kultura vidéki központjaiképen működjenek és egyuttal egyesitő pontokat képezzenek az ipari és gazdasági tevékenység számára.

A magyar vidéki városok jólétének előmozditása érdekében való gondoskodás tehát épen nem pártkérdés. Ellenkezőleg, miután ez a gondoskodás oly követelmény, a melyet a legfontosabb állami érdekek javára kell felállitani, szükséges, hogy e kérdéseket teljes függetlenségben a parlamenti pártok napi küzdelmeitől tárgyaljuk. Az állami beavatkozás és az eszközök engedélyezése a budgetből, vagyis az összes adófizetők adóinak összeségéből, természetesen nem elégséges. E téren a tartós sikerhez és a magyar vidéki városok tartós virulásához ép igy nélkülözhetlen az illető vidék köztörvényhatóságainak és önkormányzati testületeinek hathatós közreműködése, továbbá nagy magyar bankjainknak szakszerű financiális működése.

Korábbi években Magyarország — sajnos — kizárólag arra volt utalva, hogy a magyar vidéki városok legjogosabb befektetési szükségleteinek kielégitésével várni kellett addig, a mig valamelyik bécsi bank hosszas utánjárásra, a legmagasabb nyereményrészedés biztositása mellett rászánta magát az e fajta financirozások elvállalására. Ennélfogva nemcsak gazdasági, hanem politikai fontossággal is bir az a siker, hogy a pénzügyi függés e korszakának Magyarországra kedvező vég vettetett és hogy immár a vasutépités terén Magyarországon oly elsőrangu magyar pénzintézet ragadta meg a kezdést, mint a magyar ipar és kereskedelmi bank részvénytársaság. Ezáltal biztositva van az, hogy a létesitendő vasutak financirozásának szakavatott vezetése magyar vidéki városaink viszonyainak és forgalmi szükségleteinek teljes ismeretével magyar intézetek kezeiben marad.

Politikailag is örvendetes jelenségnek tartjuk, hogy a magyar ipar és kereskedelmi bank részvénytársaság kezdeményezésének sikerült a magyarországi vasutépités terén kiterjedtebb működése számára tőkeerős és szolid külföldi bankok közreműködését is megnyerni magyar vezetés alatt. Sikerült ugyanis a magyar ipar és kereskedelmi bank részvénytársaságnak, a mely intézet már nagyon sokat tett Magyarország ipari önállóságának kiegészitése végett, a Banque de Paris-t és a vele szövetséges francia és belga tőkepénzeseket a bécsi bankegyesület bevonásával egy 25 millió frank alaptőkével dolgozó pénzintézet létesitésére rábirni, a mely intézet a magyar ipar és kereskedelmi bankkal közösen és annak direktivája szerint magyar vicinális és rendes vágányu vasutak épitésével fog foglalkozni. Magyarország pénzügyi önállóságának oly haladása ez, a mely nemcsak most, hanem jövőre is kiszámithatlan előnynyel bir a magyar vidéki városokra.

A levéltári szakvizsga. A belügyminiszter egyik vármegye alispánjának a levéltári szakvizsgára való minősültség kérdésében hozzá intézett fölterjesztésére kijelentette, hogy igaz ugyan, miként az 1883. I. t. c. ide vonatkozólag csak nyolc gymnaziális osztály bevégzéséről szól s nem tesz említést az érettségi bizonyitvány szükségességéről; ámde a törvény intenciója nem lehetett az, hogy a levéltári szakra nézve kisebb minősitést állapitson meg s a tudományos jellegü foglalkozásra is hivatott levéltári tisztviselőktől kisebb képzettséget kivánjon, mint pl. a postaszakbeli alsóbrangu tisztviselőktől, kikre nézve az idézett törvényben az érettségi vizsga is kifejezetten elő van irva. A törvény életbelépte óta lefolyt tiz éves gyakorlat is ugy fogta föl s alkalmazta a kérdéses intézkedést, hogy a levéltári szakhoz az érettségi vizsgával befejezett teljes főgymnaziumi képzettség kivántatik s a miniszter nem találja indokoltnak e tiz éves állandó gyakorlat megváltoztatását.

Tornaverseny Szegeden.

Szegeden szeptember hó 30-án a szegedi tankerülethez tartozó tanintézetek ifjuságának tornaversenye lesz, melynek tervezete a következő:

Szombat, szeptember hó 29.

1. A vidéki intézetek versenyzőinek érkezése a bejelentések szerint különböző időben történik. Az érkezőket a vasuti indóházaknál az elszállásoló bizottság fogadja s nekik az elszállásolásra vonatkozólag a szükséges utasitásokat megadja. Az indóházaktól a bevonulás lóvonatu vaspályán történik dijmentesen. Az elszállásolás részint magánházaknál, részint szállodákban történik. A szállás mindkét helyen ingyenes.

2. A szállókban elhelyezett ifjak felett az illető kisérő tanár urak őrködnek. Ők a rendért felelősek. A szállókban este fél 8 órakor vacsora, kinek-kinek saját költségén. Vacsora után szoros fegyelem és lefekvés. Különösen a városban való járkálás tilos. Ez utóbbi szabály a magánhelyeken elszállásolt ifjaknak is szól.

Vasárnap, szeptember hó 30.

1. Reggel fél 7 órakor fölkelés. 7 órakor reggelizés a megfelelő szállókban saját költségen. A megelőző esti vacsora s a vasárnapi reggeli együttes ára 40 kr. Reggelizés után testületileg séta tehető a városban tanári felügyelet alatt. 3/4 8 órakor gyülekezés a belvárosi templomtéren.

2. 8 órakor a katholikus vallásu ifjak misére mennek a városi főtemplomba tanári vezetés mellett.

3. 9 órára gyülekezés a Széchenyi- (városház) téren; a versenyző ifjak intézetenkint betüsoros egymásutánban a középső főuton állnak rendbe. A versenyben részt nem vevő helybeli tanuló ifjuság a főuttal párhuzamosan huzódó utakra helyezkedik el. Fél 10 órakor átvonulás Uj-Szegedre katonazene mellett. A versenyben részt vesznek a következő intézetek: a bajai főgymn., miskolci keresk. iskola, nagy-károlyi főgymn., pancsovai főgymn., szabadkai főgymn., szarvasi főgymn., sárospataki tanitóképezde, szolnoki főgymn., ujvidéki főgymn., szegedi főgymn., szegedi főreál, szegedi keresk. iskola, szegedi tanitóképezde, zombori főgymn.

4. 10 órakor Uj-Szegeden a versenyben tényleg résztvevő ifjak Szeged szab. kir. város bőkezűségéből villás-reggelit kapnak. A villás-reggelire csak az e célból kiadott bárca jogosit föl. A reggeli átvételére az ifjak intézetenként betűrendes csoportokban vonulnak föl.

5. 11 órától délután 4 óráig verseny, melynek lefolyását külön programm részletezi.

6. 4 órakor a versenydijak odaitélése és visszavonulás Szegedre a Széchenyi-térre, hol az ifjak a fönnebb vázolt sorrendben foglalnak helyet.

7. 5 órakor Szeged szab. kir. város bőkezűségéből közös ebéd a Tisza-szálló nagytermében, melyen résztvesznek a rendező bizottság, a vidéki tanárok, a vidéki versenyző tanulók, a helybeli versenyző tanulók. Az ebédre külön kiadott ebéd-bárca jogosit föl, mely az ebédnél átadandó.

8. Ebéd után elvonulás a szállásokra és 8 órakor lefekvés. A megelőző estére kiadott fegyelmi intézkedések ezen estén is érvényesek.

Mindkét este 9 órakor a szállásokon tartott rendről személyes felügyelet által fogok meggyőződést szerezni.

Hétfő, október 1.

1. Fél 7 órakor fölkelés. 7 órakor reggelizés a megfelelő szállókban, saját költségen.

2. Kivonulás a vasutra megfelelő időben a lóvonatu vaspályán ingyen. Elutazás.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Hangulat.

Játszi szellő, esti szellő
Meglegyinti ablakom' —
Súg-búg rá az akác lombja,
Mintha szólna siralomra —
Bú vagy panasz? hallgatom . . .

Őszre hajló nap-este van,
Homályos a szürke ég —
Ködbe veszőn van a határ,
A nap is már nyugvóra jár,
Itt-ott csillan fénye még.

Kitárom az ablakomat,
Magam vagyok egyedül —
Körülöttem minden néma,
Csak a szellő mintha sírna —
Tán belé is bú vegyült . . .

Szellősirás, levélhullás . . .
Ősz az idő! — Életem
Mint a levél, pusztulóba' —
S miként a nap, lenyugvóba'
Öröm s remény én nekem.

Itt van az ősz, jön már a tél,
Oda tavasz, oda nyár —
S rám nem is volt még kikelet . . .
Hogy köszöntsem hát a telet,
Hidegével, a mi vár? . . .
De csak fújjon, viharozzon! —
Jöjjön az a fagyos tél! —
A kit megfoszt a tavasz már
S üres kézzel jő rá a nyár:
Az már a téltől se fél!

Herke Mihály.

A hipnotizmusról.

Dr. Thim Józseftől.

A hipnotizmus ismerete több ezer éves. Nem akarom az olvasót történetével untatva, egy kis fáradsággal megtalálja azt minden jóravaló lekszikonban.

Engem a hipnotizmus és rokonjelenségek tüneteire legelőször Bergmann Ágost tanárom figyelmeztetett s különösen Perty svájci francia tanár müveivel ismertetett meg. Később Grácban Kraft-Ebingnél láttam a hires médium, Szekulics Ilma produkcióit, akit Budapesten is ismertek. Azóta foglalkoztam a kisérleti hipnozissal és sikerült nekem is bizonyitanom, hogy a hipnozis — reprodukciós eljárás.

Magáról a hipnotizálási eljárásról keveset mondok. Nevetségesen egyszerű; egy kis ügyességgel akárki megtanulhatja öt perc alatt. Az emberek körülbelül egyharmada jó, egyharmada kevéssé és egyharmada nem hipnotizálható. A hipnotizőrök között is van különbség, de ez a fellépéstől, imponálástól, a bizalomgerjesztéstől függ. Hipnotizálni lehet az érzék, a látó és hallószervek utján; külön-külön, vagy mind a három érzék utján egyszerre, esetleg csak két érzék utján. Liegois-nak telefon utján is sikerült hipnotizálni. Sajátságos, hogy minden hipnotizált más és más jelenségeket mutat, egy sem hasonló a másikhoz, innét van aztán az az óriási eltérés az egyes kisérletek között, valamint a jó és rossz médiumok közötti különbség.

Az egyszerűség és a könnyen érthetőség kedvéért sorrendben hozom fel a hipnotizálton észlelhető egyes tüneteket és csak akkor térek át az egyes állapotok, kiváló esetek ismertetésére. Lássuk csak az izmokon észlelt tüneteket. Sok hipnotizált egyén egyáltalán nem birja kezeit, lábait emelni; de szuggesztió után megszünik a merevség. Megforditva merevvé lehet tenni a hipnotizált egész testét, egyes tagjait, izmait. Az érző idegek ingere félálomban emelkedett, egész hipnozisban majdnem hiányzik. Ép ugy tetszés szerint a bőr egyes részei és az alatta álló izmok érzéketlenné tehetők.

Gokler hipnotizőrök hegyes tűket szoktak a kar bőrredőin átszurni.

A lélektani tünetek azonban sokkalta érdekesebbek. Jellemző a hipnotizált eklatans akaratgyengesége, szótfogadó hipnotizőrjének. Az emlékező tehetség könnyü hipnozisban alig szenved és ezen egyének felébredésük után részletesen számot adnak a történtekről. De már erős hipnozisban az illetők felébresztésük után a történtekre egyáltalán nem emlékeznek. Ha most olyan egyének, akik önmaguktól is hipnozisba merülnek, majd ébren, majd hipnozisban vannak, akkor ezeknek következőleg két külön, egymástól független emlékezetük van és ennélfogva két lelkük, kettős öntudatuk (double conscience).

Ezek előrebocsátása után áttérhetünk a hipnozis fenomenalis jelenségére a szuggesztióra, mely kifejezés azt jelenti, hogy a hipnotizőr parancsait, a hipnotizált fél szónélkül végrehajtja. Ezt a vak engedelmességet ugy magyarázhatjuk, mintha a hipnotizáló saját akaratát a hipnotizáltnak agyába rakná. Ezért nevezi La Mettrie a hipnotizált embert l'homme mashine-nek. Én a hipnotizáltat akarat és legtöbbször öntudat nélküli élő szoborral hasonlitom össze. Az experimentator hatalma a hipnotizált felett korlátlan. Például azt mondom a hipnotizáltnak, hogy hunyja be a szemét, vagy, hogy érzéktelen a jobbkarja, hogy süket, vak stb.

S most lássunk csak egy pár esetet a szuggesztió experimentálás alapján. Hogy kellő képet nyerjen az olvasó, szószerint közlöm utolsó hipnotikus experimentumomat. Király József, szabolcsmegyei közigazgatási gyakornokot taval nyáron a stószi fürdőben két tanu jelenlétében (az egyik egy nyiregyházi orvos, a másik a hirhedt Neukom dilettans tanitványa, különben ügyvéd) a legteljesebb hipnozisba hoztam. Fenti a legszebben

kpár.
rban levő
igen ol-
i Pilaszá-
don u.
3—1
ény.
edésben levő
ttetik.
zen állást el-
ően felszerelt
kben fizetendő
azva.
19-én.
za Márton,
biró.
nos
N.
emplomok,
, laktanya
; 1-től 8
kivánatra
pokat stb.
ivatkozással
ámaszkodva
50 év óta
az atyám ál-
alapitott és
kagépekkel
dezett tele-
e és az álta-
az alföld és
iába jóval
mint 100 da-
készitett uj
yórára, azon
nes helyzet-
zott és leg-
lhetek.
áron, azon-
an mintáim.
ismerő ok-
személyesen
Ujvidék, Zi-
Becskereken
Szeged, Te-
5—3
mény.
elete alatt álló
gy az apatini,
ázakban elhelye-
ésének együttes
0-ik napján
en zárt irásbeli
0 kr, 56 deka-
órák alatt a zom-
hiszerint szabály-
zzel ellátott zárt
dőig a zombori
szóbeli árlejtés-
jaik által jelen-
1894. évi szep-
s Kálmán,
gyész.
ény.
ben egy fürdőház
l-től kezdődő 6
rseny hirdettetik.
sszeg 10%-ának,
t ferencesatornai
yó évi októ-
etnek figyelembe.
ászati osztálynál
egkeresésre szi-
3—3
an.
szati osztálya.

Kedvezőtlen idő esetében a versenyt a honvéd huszárság fedett lovagló iskolájában tartjuk meg.

Az intéző bizottságok minden irányu rendelkezéseit szigoruan meg kell tartani.

Szeged, 1894. szeptember hó 24-én.

Dr. Platz Bonifác,
tank. kir. főigazgató.

Előfizetési felhivás
a
„BÁCSKA“

XVII. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . 6 frt.
Fél évre . . . 3 frt.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.

Néptanitók számára:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** könyv- és kőnyomdájába küldendők.

Ujdonságok.

A székes-főváros alpolgármestere Topolyán. Topolyai levelezőnk irja f. hó 25-ről: Márkus József Budapest városának alpolgármestere tegnap este a Zimonyból jövő személyvonattal egy előkelő vadásztársasággal Topolyára érkezett, s mint gróf Zichy Nep. János tiszttartójának, Acsádi Bélának vendége, néhány napot itt fog tölteni. A tarsaság egy nagyobb kirándulást tett a grófi birtokok megtekintésére.

Pályázatok. A cs. és kir. hadügyminisztérium következő alapitványokra hirdet pályázatot: Egy 130 frtos Dittrich alapitvány, rokkant tisztek részére. Több évi 180 és 200 frtos Walthör-féle alapitvány, szegény hadapródok részére. Több évi 200 frtos Vanelle-féle alapitvány, szegény hadapródok részére. Egy 131 frt 70 krros Eckhardt-féle alapitvány, szegény hadapródok részére. Három 95 frtos Minenbergi Hartl-féle alapitvány, tiszti árvák részére. — Közelebbi értesitést ad a 23. hadkiegészitő parancsnokság Zomborban.

Elismerés a honvédségnek. A lugosi hegyekben hadosztálygyakorlatokat tartott honvédség kötelékében csinálta végig a manővereket a szegedi honvéd házi ezred is, melyet, mint a többit is, a gyakorlatok után napi parancsban dicsért meg Pacor altábornagy, hadosztályparancsnok. A napi parancsban, amelyet az altábornagy a hadosztaly kötelék feloszlása alkalmával kibocsátott, a következő, ugy a tisztikar, mint a legénység buzgalmát felette elismerő passzus foglaltatik: „— — — Ez alkalommal az összes csapatparancsnokoknak és beosztott tiszteknek a csapatok vezetésében tanusitott szakavatottsággal párosult buzgalmukért, — szolgálat érdekében tanusitott fáradozásaikért és kitartásukért; továbbá az összes honvédségi és közös hadseregbeli legénységnek (lugosi tüzérség) kitartásuk és minden tekintetben megfelelő magatartásukért a legfelsőbb szolgálat nevében elismerésemet és köszönetemet nyilvánitani nem mulaszthatom el. Pacor s. k. altábornagy, a 21-ik hadosztály parancsnoka.“

Jegyzőhelyettesités. A napokban Gákovára megválasztott Tessényi Oszkár krusevlyai jegyző helyébe Csihás József rendeltetett ki helyettes jegyzővé.

Tanitóválasztás. Zsablyán a róm. kath. népiskolánál rendszeresitett harmadik tanitói állásra, Szigety Imre zentai segédtanitó választatott meg.

Esküvő. Nikolits Aurél vármegyei törvényhatósági bizottsági tag tegnap, csütörtökön, délelőtt esküdött örök hűséget a zombori gör. kel. Szent-György templomban Sztrilich Mariska kisasszonynak.

Háziezredünknek Budapesten állomásozó zászlóaljai eddig a Károly-kaszárnyában voltak elhelyezve, minthogy azonban a fent levő három zászlóaljból egy Boszniába megy októberben, a fenmaradó két zászlóalj a Károly-kaszárnyából eltávozik s a Valero-kaszárnyába költözik. — Mint értesülünk, a Boszniába áthelyezett negyedik zászlóalj az eddigi tervek ellenére nem Zomboron, hanem Dombováron keresztül fog Boszniába menni. Eddig ugyanis ugy volt elhatározva, hogy a zászlóalj október hó 6-án Zomborba jön s itt a regrutákat magához véve, Eszéken keresztül megy Boszniába. — Az 1891. évben ezredünkhöz besorozott katonák a hosszu 3 éves szolgálat után kedden szüntek meg a „császár katonája“ lenni mind Budapesten, mind pedig városunkban, s örömrepesve öltötték magukra a „cibil mundurt“.

Halálozás. Zzablyáról irják: Perkovits Lajos, az ottani kir. járásbiróság széles körökben ismert és köztiszteletben álló kiadóját sulyos csapás érte. Ugyanis kedves kis leánykája a negyedféléves Rózsa f. hó 20-án hirtelen elhunyt. Temetése a környék intelligenciájának részvételével f. hó 20 án ment végbe.

Jubiláló zászlóalj. A hatodik honvédgyalogezred egyik zászlóalja már huszonöt év óta Szabadkán állomásozik s e huszonöt év alatt az ottani polgársággal a legjobb viszonyban volt. A közönség a benső viszonyt meghálálandó és még szorosabbra füzendő, a huszonötéves évforduló alkalmával, október hónapban, a katonaság tiszteletére nagy ünnepélyt rendez.

Magyar tiszti akadémia. Még a delegáció tagjai nagyban tanácskoznak a magyar nyelvű tiszti akadémia mikénti megalakitásáról, addig vármegyénk hazafias községei jó példával járnak elő e kérdésben. Nemrég Kula község tett egy 200 koronás alapitványt, most pedig mint értesitenek Bács-Keresztur község derék képviselőtestülete a magyar tannyelvű tiszti akadémia céljaira 200 korona alapitványi összeget szavazott meg egyhangulag. Érdekes, hogy Bács-Kereszturon kizárólag ruthének laknak, kik azonban mégis lelkesedéssel szavazták meg az alapitványi összeget.

Öngyilkosság. Budimlits János okleveles szerb tanitó, aki legutóbb a városnál mint napidijas volt alkalmazásban, a napokban fölakasztotta magát. Özvegyet és három árvát hagyott maga után.

Nevezések a lóversenyre. Értesülésünk szerint a 30-án tartandó lóversenyre eddig a következő nevezések történtek: Zombor város és Bács-Bodrogh megyei lótenyésztők versenyére nevezés az oszlopnál. *Urlovas sikversenyre neveztek:* Rohonczy Lőrinc 2, Széll Antal (Szeged) 1 lovat. *Hölgyek díja* (egy 180 frt értékű billikom): Rohonczy Lőrinc 2, Vojnits Béla 1, Roheim Zsiga 1 lovat. *Akadályverseny* (vadászverseny helyett): báró Podmaniczky főhadnagy (Baja) 1, Vojnits Lajos 1, Fernbach János 1 lovat. *Ügető-verseny:* Schumacher György 1, ifj. Vojnits Sándor 1, Rohonczy Lőrinc 1, Vojnits István 1, Széchényi Tamás dr. 1 fogatot.

Vasutépités. A baja-zombor-ujvidéki vasut épitési munkálatait még e hó 17-én, tehát nyomban a pótközigazgatási bejárás után megkezdették. Az épitési engedélyt ugyanis Puky József miniszteri tanácsos a kereskedelemügyi miniszter nevében és ennek megbizása folytán még a pótbejárás befejezése után nyomban megadta az engedményeseknek. Most az engedményesek fölszólitották mindazon városokat és községeket, a melyek a költséghez való hozzájárulásképp valamely összeget megszavaztak, hogy azt mielőbb bocsássák rendelkezésükre. Zombor város tanácsa is kiutalványozta e hó 26-án a hozzájárulási összegének első részletét.

A zentai protestánsok, minthogy templomuk nincs, azon kérelemmel járultak az alispán utján a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy istenitiszteletek tartására engedtessék át az ottani gymnasium egyik terme.

Kirándulás. A „zombori kerékpár-egyesület“ f. évi szeptember hó 30-án Kulára kirándulást rendez. Indulás: délután 1 órakor a klubhelyiségből. Táv 36 kilométer.

Ármentesitő társulat. A Bács-Földvár-Nádalja ármentesitő társulat, Mikosevits Kanut aljegyző, mint az alispán helyettesének vezetése alatt e hó 24-én alakult meg a helyszinén.

Elektromos szinház. Tegnap délben érkezett meg városunkba Oeser elektromos szinháza s alkotmányát a megyeház téren már készíti.

Sokoldalu kút. Ó-Becsén van egy ártézi kút, melyet a város nemrég furatott. Ez a kút felette csodálatos folyadékot származtat a külvilágra és egyre változtatja a vizét. Eleinte ártézi vizzel kedveskedett a jó ó-becseieknek. Minthogy azonban a nép nem volt a kuttal teljesen megelégedve, igy szólt: Ám jó, ha ti nem akarjátok használni a vizemet belsőleg, használjátok külsőleg. És elkezdett bugyborékolni és lőn csoda-forrásá, melyből süketeket, vakokat, bénákat, csuzosokat gyógyitó viz tört elő. Az ó-becseiek most örültek csak igazán a kutnak. Hisz ez kincses bánya! Arról álmodoztak, hogy a külföldi gyógyfürdőt mind lefőzik. Épitenek a kuthoz fürdőt, mindenféle kényelemmel berendezve. El is készitették a terveket és költségvetést. Ekkor azonban a kut igy bugyborékolt: Ohó, én a jótékonyságomat tisztán az ó-becseieknek szántam s ha ti azzal a külföldieknek kivántok szolgálni, akkor csak azért se! Megbicsakolta magát és nem eresztett egy csepp vizet se, ugy, hogy a gyógyfürdő-remények mind füstbe mentek, a terv és költségvetés a padlásra került. Valamelyik ó-becsei papirosrontó azonban még nem elégelte meg a kut eddigi sokoldaluságát — s nem tudni reklámhajhászásból-e, vagy pedig rosszakaratból-e, de igy folytatta a kut történetét egy fővárosi lapba küldött tudósitásával: „Az ó-becseiek azonban csalatkoztak, ha azt hitték, hogy a kut végezett velök. Talán viccelni akart, a szükséges világosságra célozván, elég az hozzá, hogy a csoda-forrás most petroleumot bugyborékol ki. Az ó-becseiek lábujhegyen járnak a csodakut körül és hordják haza a használható petroleumot és ki van adva a parancs, hogy senki se merje rossz szóval illetni a csoda-kutat, nehogy megharagudjék és egy szép napon limonádét bugyborékoljon a felvilágra.“ Persze, hogy a petroleum históriából semmi sem igaz s az illető ki ezt a dolgot a fővárosi lapoknak, talán jóakaratu reklám kedvéért, küldhette meg, ép az ellenkezőt érhette volna el, mert a közönség, mely érdeklődéssel kezdett a csoda-kut felé fordulni, a petroleum história után épen nem lett volna hajlandó az ó-becsei fürdőt igénybe venni.

Betörés. Özv. Fischerné zsablyai bőrkereskedő boltjába e hó 22-éről 23-ára virradó éjjelen, eddig ismeretlen tettesek, a házfalának az utcáról történt beásása után behatoltak és onnan mintegy 400 frt készpénzt és körülbelül ugyanannyi értékű finom bőröket eltolvajoltak.

Kis gyermekek réme, a difteritiszről és az az elleni legujabb gyógymódról a német természettudósok kongresszusán Behring hallei tanár érdekes előadást tartott. Behring a „Serum-terápia“ fejlődésének történetével kezdte meg az előadását. A „Serum-terápia“ abban áll, hogy egy bizonyos betegségnek mérgét befecskendezik állatok vérébe, még pedig olyan állatokéba, a melyek az illető betegséggel szemben különös ellenállási képességgel birnak. (A difteritisznél lovakat vagy kecskéket használnak e célra.) Aztán eret vágnak ezeken az állatokon. Ha a vért megaludni engedik, két alkatrészre válik; ezeknek az egyike ugynevezett „vérviz“, melyet tudományos kifejezéssel szérum-nak neveznek. Az ily módon nyert szérum-mal a difteritisz-betegeknek injekciókat adnak és kétségbevonhatatlan tény, hogy minden eddigi kiséretnél megfelelően kedvező volt az eredmény. Behring tanár statisztikai kimutatása szerint 70 difteritiszben megbetegedett gyermek közül alig kettő-három halt meg, ha idejekorán, vagy a megbetegedés első három napján befecskendezésben részesültek. Sajnos, hogy e szer nagyon drága még most, mert készitése nagy gondot igényel, de az állam feladata volna, hogy kellő mennyiségű szerről gondoskodjék. Az „anti-difteritin“, mint Behring a szert nevezi, még abban is nevezetes, hogy nemcsak, mint gyógyszer kitünő, de immunissá teszi az embert. Ha egy családban valaki megbetegszik difteritiszben és a többi gyermekeket beoltják ily módon, biztosra vehető, hogy nem kapják meg a betegséget.

Eljegyzés. Zappé Béla pétervaradi katona gyógyszerész eljegyezte Panian Mariska kisasszonyt, Panian pétervaradi nagybirtokos leányát.

---

engedelmeskedett és feltétlenül hatalmamban volt. Felébresztés után bevezettem az ebédlőbe, esti 9 órakor, a hol a fürdőközönség és megyénk alispánja is részt vett, akinek kedvéért tulajdonképen mutattam be — életemben először és utoljára nyilvánosság előtt — a hipnozist.

„Lássa ez a legszebb dohánytárca, szóltam a hipnotizálthoz, egy kefét mutatva“.

„Nem érzi, hogy náthás?“

„Mintha az volnék“.

„Hiszen ön nem tud levegőt szivni az orrán keresztül“.

Hipnotizált K. J. própálgatja.

„Egészen el van az orrom dugulva“.

„No lássa, és most fogja meg az orra hegyét, azonnal elveszti“.

K. J. megfogja.

„Nagyszerű, egészen elvesztettem“.

„Jöjjön ki velem a verandára“. (Kijön). „Igya meg e kis vizet“. — Ivás közben: „Ah ön a legjobb olaszbort issza, ilyent életében nem ivott még“.

K. J. „Jaj de kitünő“.

H. Egy nézö ekközben, sót, paprikát, borsot és tejet összekever. Ezt az italt odanyujtom K. J.-nek.

H. „De jobb ennél ez is, kitünő tokaji“.

K. J. „No de ez igazán jó“. És issza tovább.

H. „Pardon, tévedésből petroleumot ivott, ön undorodik tőle“.

K. J.-ét hányás fogja el. Ezután azt szuggerálom neki, hogy nincs több baja.

H. „Édes barátom, lássa (egy öreg férfira mutatva) milyen gyönyörü lány. Csókolja meg homlokán“.

K. J. „Jaj be szép“ — és homlokon csókolja.

H. „Hiszen ez a nagybátyja?“

K. J. „Igen, ő az.“

Egy nézö kártyát tesz elébe.

H „Lássa, édes barátom, ez milyen szép fotografiai gyüjtemény. (A vörös ászt neki ideálja fotografiájaként mutatom be.)

K. J. „Igen, ő az.“ — Ezután összekeverem a kártyákat.

H. „Kérem, keresse ki az ideálja arcképét“ (csak a kártyák hátsó oldalait látja). K. J. keres; egyszerre megáll.

K. J. „Ez az.“ — A kártyát felvetem — tényleg a vörös ász. Négyszeri kisérletnél egyszer nem sikerült.

H. „Most jöjjön velem az étterembe.“ — K. J. jön.

H. „Irja erre a papirosra le nevét“; leirja.

H. „Hiszen ön a padlásra megy vele.“ K. J. tényleg felfelé ir.

H. „Ne igy, hiszen a pincébe megy.“ K. J. lefelé ir.

H. „Kérem ön elfelejtette a nagy betüket. Irja csak le a nevét.“ K. J. irja „irály ózsef“.

H. „Ön most 8 éves fiu, elemibe jár, irja csak: Isten áldd meg a magyart.“ K. J. gyerekesen ir, lassan, ugy mint gyermekek szoktak.

H. „Ön katona. „Vigyázz, egy-kettő, egy-kettő, állj.“ K. J. megteszi. Sétabotot adok kezébe. „Kommandáljon.“

K. J. kiált: „Vigyázz, balra nézz, hátra arc, állj!“

H. „Elég, jöjjön ide.“ — Nem veszi észre, hogy a jobbkeze béna, merev. Nyujtsa ki.

K. J. erőlködve, nem tudja kinyujtani. „Igazán merev, ezt nem is tudtam.“

H. „Dehogy merev, hiszen kezének semmi baja.“ K. J. nyomban kinyujtja kezét.

H. „Menjen csak“, (K. J. megy) hiszen merevek a lábai.“ — K. J. megáll, nem tud menni.

H. „Nincs önnek semmi baja, jöjjön ide. — Most az egész teste merev.“ — K. J. megmerevedik.

H. „Már többet nem merev.“ — Üljön ide le a székre.

Egy nyiregyházi ügyvéd megfogja a kezemet és a hipnotizált K. J.-hez szól.

„Most fürdőhez ül, meleg vizet öntök magára.“

K. J. „De jó meleg a viz, élvezet.“

Ügyvéd: „Most nagyon hideget.“

K. J. fogaival vacogni kezd, libavörös lesz, ajkai kékek. „Fuj, juj, de fázom, juj, de reszketek, kérek meleget.“

Ü. „Itt van meleg.“

K. J. „Jaj de jó, istenem, de jó a meleg.“

Az ügyvéd elereszti kezemet.

H. (én): „Lássa milyen szép idő van, gyönyörü pázsitban járunk, vesse le a kabátját, feküdjék le.“

K. J. leveti a kabátját és lefekszik a poros padlóra.

H. „Énekelje el a legkedvesebb nótáját érzéssel.“

K. J. Igen szépen, tremolóval énekli: „Temetőben stb.“

Ének után:

H. „Jaj de süt a szemébe a nap.“

K. J. hirtelen befogja szemeit, hátra fordul.

H. Forduljon előre. K. J. ismét hamar visszafordul.

K. J. „Kérem nem tudok a napba nézni, süt nagyon.“

H. „A nap már beborult.“ K. J. visszafordul, szemeit kinyitja.

H. „Ah, önnek volt ideálja is.“

K. J. „Igen.“

H. „Mi a neve.“

K. J. Megmondja. (Néhány ismerős hölgy megjegyzi, hogy K. J. igazat mondott.)

H. „Hogy hivták?“

K. J. „Böske kérem.“

H. „Szerette nagyon?“

K. J. „Istenem, nagyon szerettem, nagyon.“

H. „Levelezett vele?“

K. J. „Igen.“

Egy nyiregyházi hölgy felkér engem, hogy kérdezzem meg a levél tartalmát, a mibe azonban a diskréció miatt bele nem bocsátkoztam.

H. „Lássa, ez az én megyém jeles alispánja, mutassa be magát.“ K. J. megteszi.

H. „A mit a nagyságos ur önnek mond, megteszi.“

Alispán ur: „Nyujtsa ide a jobbkezét.“ — Megteszi.

„Szoritsa meg. Menjen pár lépést előre.“ K. J. megteszi. — Néhány apróbb szuggeszció után:

H. „Ön most csak nekem fogad szót, az alispán urnak többet nem.

H. „Ha én hetet olvasok, ön jártában megáll.“ K. J. megy.

H. „Egy . . . . . hét!“ K. J. megáll.

A zentai orom alatti műutnak a törvényhatósági úthálózatba leendő felvétele céljából jövő hó 6-án lesz a helyszinén tárgyalás.

Czinkoczky János „idősebbik." A zombori pénzügyigazgatóságnak egy különös tisztelője van Petrovácon. Már régebb idő óta be-bekopogtat levelező-lap utján, mindig világra szóló nagy dolgokról ir valamit, de hogy mit, azt senki sem érti, és mindannyiszor pénzt is kér — Czinkoczky János az „idősebbik". Hogy kicsoda tulajdonkép az az ur, a ki erre a névre hallgat, azt nem tudjuk, valamiképen azt se tudjuk a sűrű levelei dacára sem, hogy voltaképen hát mit akar, csak azt tudjuk, hogy Czinkoczky János idősebbik-nek tulságosan sok a „tallentom"-a, a mint hogy az alábbi levelezőlapra irt soraiból is kitűnik. Legutóbbi sorai ugyanis igy szólnak: „Tekintetes M. K. Pénzügyigazgatóság — Zombor. Petrováczon 1894. szeptember hó 18. Ez a kártya által jelentkezek az igazgatóságnak; és kérem; a menyit tudok. anyit szándékozok hasznát hozni. én nékem. meg az pinzügynek is Zomborban. Engemett az Isten meg áldotta olyan tallentomal. hogy képes vagyok meg oktattni számtalanokatt. ujj Magos tudományt. 6 darab. tehát az Igazgatóság csak szerezen a tanulókatt 100.000 vagy 200.000 vagy több is. a tanulók mindegyik 6 darab ujj magos tudományért 600 forintott meg fizettnek a Czinkoczky Jánosnak. Czinkoczky János abbul a jövedelemből ád felitt a M. kir. Pinzügynökséginek Zomborban. Ez értem csak 3 hó alatt. a ki szomjazik a magos tudomany után. had forduljon hozzám fel világosétás azonnal adhatok. mély tisztellettel meg várom Petrováczon. Czinkoczky János idősebik. s. k."

Szénmérgezés. Egy martonosi 38 éves egészséges fiatal asszony a napokban a rózsa bálra készülve, vig danolással fogott ruhái vasalásához. Lehetett már este 10 óra, a mikor elvégezte a dolgát s nyugalomra tért. A szerencsétlen asszony a helyett hogy kinyitotta volna az ablakot és ajtókat, bezárkózott és lefeküdt. Reggel a teheneket kellett volna fejni, de a szép asszony nem jelentkezett. A csordás nem tudta elgondolni a hanyagságnak az okát s benyitott a lakházba, a hol az asszonyt meghalva találta. A rendőrség és az orvos megjelenvén, a szénmérgezés általi halált konstatálhatta. Intő például szolgálhat, hogy a vasalónők óvatosabbak legyenek.

A szerelmesek utja. Nagy busan panaszolta a biró előtt — mint zsablyai levelezőnk irja — Buzadzsin Szteván, hogy viruló leányát Lenkát, midőn a Tiszára vizért ment, Csalmityev Ráka és társai nádalyi lakosok kocsira tették és elrabolták. Elmentek hát a törvény emberei, hogy visszahozzák a szép Lenkát, a ki azonban oda nyilatkozott, hogy őt — a mint az rendszerint történni is szokott — sajat akaratából vitte el és kész inkább meghalni, mint szüleihez visszamenni.

Szinészet. Jakabbfy Gábor a magyar szinigazgatók egyik derék nesztora Zentára érkezett s ott 18 előadást tart.

Életunt baka. Az ujvidéki 6. számu gyalogezrednek Budapesten állomásozó zászlóaljának egyik közlegénye, Szokola Mácó a napokban Budapesten a lánchidról a Dunába vetette magát, azonban a közelben levő hajósok, kik gyorsan mellette termettek, még élve huzták ki a Dunából. Hogy mi vihette a nevezetett e tett elkövetésére, nem sikerült megtudni, mert nevezett az ez irányu minden kérdezősködésre kitérő válasszal felel. Most a XVI. számu helyőrségi kórházba ápolják s minden valószinűség szerint vissza lesz adható az életnek.

Csomagkezelés a postán. Hivatalosan tapasztaltatott, de meg számtalan panaszis tétetett, hogy a postai csomagokat az egyes stabil-postahivatalok, mozgó- és kalauz-posták kiméletlenül kezelik, a menynyiben azokat, kivált a gyümölcsöt tartalmazó kosarakat, az átrakodások alkalmával fel- és ledobálják, a kosarakat pedig oldalára vagy élére állitják, a törékeny darabokat egymásra rakják stb. A minek azután az a következménye, hogy a törékeny darabok összetörnek, a gyümölcs pedig összezuzódik és igy használhatlanná válik. A főpostaigazgatóság most szigoruan utasitja a postahivatalokat, hogy a postai csomagokat kiméletesen kezeljék, különben a kezelőszemélyzettel nem csak a kárt téritteti meg, hanem szigoruan meg is birságolják.

H. „Ha ötig olvasok, ön székéből felugrik. — Egy . . . ." négynél K. J. emelkedik a székből, ötnél felugrik.

K. J. rosszul lesz, kissé összerogy.

H. „Üljön le, ön jobban érzi magát, van ereje. K. J. közérzete javul.

H. „Holnap reggel 6 órakor, mielőtt elutazik, hozzám jön szobámba, megölel, megcsókol és elbucsuzik a lehető legszivélyesebben tőlem. — S most itt van egy tőr (tényleg csak egy darab fácska) és gyilkolja meg azt az urat." K. J. megkisérti.

H. „Ön jól érzi magát, ha felébred, semmi baja sem lesz. Ébredjen!" — K. J. kissé nehezen felébred és csodálkozva nézi magát, hogy nincs rajta a kabátja és resteli a hölgyek előtt. Teljesen ébren van, józan. A hozzá intézett kérdésekre feleli: „Nem emlékezem semmire. Csak tudom, hogy álmos lettem." Később nem akarja elhinni, hogy ilyen bolond dolgokat elkövetett volna.

Másnap reggel Király József tőlem elbucsuzott. Petrovay János földbirtokos és két fürdővendég igyekeztek őt lebeszélni, de ő helyt állott. Mikor ajtómon kopogtatott és azt felnyitám, nyakamba borult.

„Édes doktor ur, eljöttem bucsuzni, öntől, köszönöm iránt tanusitott figyelmét".

H. „Aludjék!" K. J. nyomban elalszik. Ezután felébresztém.

H. „Forduljon meg". (K. J. most háttal fordul felém, arcával az ajtónak).

H. (K. J. háta mögött). Most ön minden mozdulatomat utánozni fogja.

K. J. (a nélkül, hogy láthatná, hogy mit csinálok, mindent utánoz pontosan, felemeli karját, száját félre huzza, orrát megfogja, le- és felnéz).

H. „Elég, forduljon meg". Ön ha felébred, teljesen egészséges lesz és a fürdő önnek visszaadja régi jó egészségét".

K. J. felébresztve, az legjobb közérzetben kezet ad és elutazik.

Városi ügyek.

A közgyűlés tárgyai. Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága jövő héten — valószinüleg október 3-án — rendes közgyülést tart. Ennek a tárgyaival foglalkozik már ma délután a gazdasági- és pénzügyi- nemkülönben a jogügyi bizottság is. A gazdasági és pénzügyi bizottság ma délután 4 órakor tartja ülését, melynek tárgyai a következők: 1. Főispán ur őméltóságának felhivása az ezredéves kiállitás tárgyában. 2. A törvényhatósági bizottság felhivása a városi szántóföldek mivelési rendszere tárgyában. 3. A házipénztár jelentése a kövezési alap ideiglenes szükséglete tárgyában. 4. Schäffner Károly kérvénye a városi sörház bérletének Remlinger Ignácra leendő átruházása iránt. 5. A Falcione Gyula alapitvány költségvetése 1895. évre. 6. A gazdasági küldöttség jelentése a csataaljai járásföld bérbeadásáról. 7. Ugyanannak jelentése a bukováci külrész I. tábla bérbeadásáról. 8. Ugyanannak jelentése a nenaditsi járásföld bérbeadásáról. 9. Ugyanannak jelentése a sztapár-szivaci járásföld bérbeadásáról. 10. Magyarits Mária az apatini ut melletti csárda bérlőjének a bérlet meghosszabbitása, ugy istálló és kocsiszin épitése iránti kérvénye, illetve ajánlata. 11. Zólyom megye alispánjának megkeresése Bozák-Lehota tűzkárosult község segélyezése iránt. 12. Árva vármegye alispánjának megkeresése Usztye község tűzkárosultjainak segélyezése iránt. 13. Schwell Titusz kérvénye nyilvános vizelde felállitása iránt. — A jogügyi bizottság délután 5 órai ülésének a következő két tárgya van: 1. A nagyméltóságu m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak a Falcione Gyula féle alapitó levél módositása iránti intézvénye. 2. Nikolits Ulászló bécsi lakos kérvénye, a város házipénztára és árvapénztára képviseletében ellene folyamatba tett perek beszüntetése iránt.

CSARNOK.

Monostorszegh, szeptember 26.

Akkor tájban, mikor én még a gimnáziumba járdogáltam, a vakációk csak julius végén kezdődének és október elején végződének.

Épen a harmadikat végeztem el és fejeztem be egy hatalmas szekundával, amidőn egyidejűleg néhai nagybátyám, — ki Felső Magyarország egyik történeti nevezetességű szab. kir. városában egy virágzó vegyeskereskedést és egy rakoncátlan fickót (az unokaöcsémet) nevezett magáénak — meghitt vakációra.

Az öregem csak azon kikötéssel engedett el, ha a szekundámat a pótvizsgán kikorrigálom és jövőben egyáltalján nem szekundálok.

Bátyám fedezete mellett vonultam ki a vasuti induló házhoz.

Végtelen büszkeség tölté el egész valómat, hogy én — ökölnyi gyerek — egy ily óriási utat egymagam fogok megtenni; és látni véltem, miként törpülnek el mellettem Franklin és Stanley közönséges „arme Reisendere"-ekké.

Bátyám a kezembe egy vasuti jegyet, 30 krajcár ára krinolin virslit, 4 darab sósveknit és 3 darab friss fővárosi lapot, arcomra pedig egy flegmatikus csókot nyomva, beplántált egy III-ad osztályu kupéba és egy velem szemben ülő busképü köztűzér oltalmába ajánlott.

Én mosolyogni igyekeztem, de éreztem, hogy szájam széle idegesen vonaglik, mely vonaglás azután, — minden erőlködésem dacára — csöndes pityergésbe ment vala át.

A vonat megindult.

Könnyeimet a krinolin virstlivel és sósveknikkel csakhamar felszáritám s a harmadik állomásnál már derült ábrázattal tekintettem ki a kedves tájra. Innen kezdve — egy hamisitatlan Afrika-utazóhoz illően — gyümölcscsel táplálkoztam, aminek természetes következménye lőn, hogy a három darab friss fővárosi lapból még csak az „apró hirdetések"-et sem voltam képes megmenteni.

A legkitártabb karokkal fogadtak.

És a mennyit csak egy nagybácsi és nagynéni szeretete egy unokaöcscsbe étel alakjában belepréselhet, azt belém préselték rokoni gyöngédséggel; én pedig szerető unokaöcscshöz illő, megadással nyelém le azokat.

A nagybátyám fiát, vagyis az én Laci unokaöcsémet végtelenül szerettem.

Áldott egy jó fiu volt!

Napjaimat különben kellemesen töltöttem és minden este lefekvés előtt Laci öcsémmel és a bolti inasokkal hatalmas diszverekedéseket rendeztünk.

Ilyen kellemes egyformaságban folytak volna le napjaim, ha a végzet nem hozza elém az isteni Izabellát!

Igen, ő isteni volt és ráadásul még Izabellának is hivták!

Izabella kisasszony egy ottani cukrász leánykája volt, kinek az üzlete ugyanabban a házban volt, melyben a nagybátyámé.

A fedett kapualjban pillantottam először meg Izabellát!

Megkövülten álltam ott!

(Ilyen megkövülést mostanában csak akkor érzek, ha kezeseimmel találkozom).

Ez a szépség, ez az angyali kedvesség teljesen lebunkózott.

Ah! egy boldog érzés futá át egész valómat, mint a milyen érzés csak egy szekundával inficiált harmadik gimnazistát átfuthat.

Ő rám mosolygott! — Ő!!...

Én visszamosolyogtam.

Minden nap ott ült a sok szép édességek közt, a melyek közt ő volt a legszebb és legédesebb.

Egyetlen vágyam az volt, hogy szép fekete szemeibe nézhessek, ha — merek.

A sors ebben is segitségemre volt.

Unokaöcsém egy szép napon kiment a majorba, én pedig egyedül maradtam otthon.

Naponta kitünő friss pogácsát is sütöttek az isteni Izabelláék.

Egy egész forintom maradván az utiköltségemből, elhatároztam, hogy azt a bájos Izabelláért és a friss pogácsáért feláldozom.

Ugyis lőn.

Öt darabonként vásároltam a pogácsákat, melyeket Izabella kisasszony nyujtott át nekem kábító mosollyal garnirozva. És én, szemeimmel majd kinéztem az ő szemeit.

Mikor kimentem a cukrászdából, a pogácsákat mindig előbb a szivemhez szoritám és azután lenyelém.

Es ilyen boldog érzések közepette öt darabos adagokként lenyeltem kerek 1 forint ára, vagyis darabját 2 krajcárjával számitva, összesen 50 darab töpörtős pogácsát!

Oh Izabella! Oh pogácsák!

Mikor az utolsó adagért mentem, az isteni Izabella hangosan felkacagott.

— Ah, milyen kedves maga! — mondá — és milyen jó gyomra van!

*

Hát a mi a bájos Izabella mondását illeti, a „kedves" jelzőt sohasem fogom akceptálhatni, mert én még legkedvesebb állapotomban sem vagyok kedves; a mi a jó gyomrot illeti, nohát az — hála Istennek — megvan; mert bizony az élet megköveteli, hogy az embernek jó gyomra is legyen.

Nemcsak azért, mert az jó és egészséges, hanem azért is, mert — hasznos.

Hasznos ez többek közt különösen a riporternek, a kinek sokszor kellemetlen és nem valami jóizü dolgokat kell le- és elnyelnie.

Teszem fel azt, ha én most itt megirnám, hogy a községünk által épitett uj tanitói-lak, melyik tanitónkat illeti meg jogosan, ezzel én egy rettenetes zivatart zuditanék magamra. Pedig a közvélemény azt a mi egyik fiatal tanitónknak fogja követelni. Vagy ha azt irnám meg, hogy az uj iskolaépülethez szállitott és szakértőileg határozottan rossznak deklarált fedélcserepeket mégis felrakták az épületre, ezért a község engemet rendőri felügyelet alá helyezne; ha pedig azt irnám meg, hogy az én Bendeguz Tihamér és Attila barátaim Nimródoknak felcsapva, alkonyatkor milyen rettenetes lyukakat durrogatnak az óriási légürbe, akkor ezek engemet tisztességesen eltángálnának.

No hát mindezekről én hallgatni fogok.

Hanem azt már mégis megirom, hogy a „Monostorszeghi Olvasókör" fényesen készül megtartani az uj helyiségeinek felavatási ünnepélyét.

Az előmunkálatokon már is lázasan dolgoznak.

Ez a kör valóban megérdemli, hogy iránta érdeklődjünk és minden tekintetben támogassuk, mert ez itt ugy társadalmi, mint kulturális szempontból — kiváló szerepre van hivatva.

Saxum.

NYILTTÉR.*)

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának f. évi 75-ik számában „Nyilttér" rovat alatt Katzky Béla m. kir. postatiszt ellenem irányitott s közzétett rágalmazó soraira a következő válasszal élek.

A tény következő:

Folyó évi október hó 12-én 156 frt 30 krnyi összeget adtam fel a postára és pedig ezüst és nickel pénzben, mely 20, 10 és 5 frtos tekercsekből állott. Az összeget nevezett segédtiszt minden észrevétel nélkül átvette és a postai feladó-vevényt kiállitotta. Ugyan ezen nap délután megdöbbenésemre — miután a posta- és távirdahivatal közvetlen szomszédságomban van — a kérdésben forgó hivatalnok átjött hozzám és mondá, hogy az egyik tekercsből 10 kr hiányzik, én ezen észrevételére azt válaszoltam neki, hogy olvassa át az összes tekercsrészlet tartalmát, melyből bizton meggyőződést fog szerezni arról, hogy minden csomagolás — mely nem csupán általam, hanem egy második személy segédkezése és jelenléte mellett történt — a legpontosabban, minden hiba és hiány nélkül eszközöltetett. Harmadnap reggel beállitott üzletembe egy földmives ember és előmutatott ezen tekercsekből egyet — melyet a postahivataltól utalvány kiegyenlités fejében kapott — azzal, hogy abban 1 frt hiány van és kérte annak kiegyenlitését, én ezen kérésének eleget téve, kifizettem ugyan az egy forintot, de a postahivatalba átmenve, ujjólag figyelmeztettem Katzky urat, hogy tegyen eleget kérelmemnek, olvassa át a tekercsek tartalmát, de ő kérelmem teljesitését mibe se véve, odavetőleg megjegyzé, hogy minek olvastam azok tartalmát felületesen. Negyednapra rá ismételten fordult elő ilyen, de ennél már nem 1 frt, hanem 7 frtról volt szó, ezen esetnél is ép ugy jártam el, mint az előbbinél.

Ezek után, miután bebizonyitott tény, hogy a pénzt a hivatalban ő vette át s arról postai feladó-vevényt is állitott ki és továbbá, ha már irányomban bizalmatlansággal viseltetett, kötelességében állott volna — a mit ismételt kérésemre nem tett meg — a pénzt átolvasni és a mutatkozó hiányról nekem legott a kiegészités eszközölhetése végett értesitést nyujtani.

Ő engem szándékos csalónak nevez nyilatkozatában, holott ezen megjegyzése épen reá illene, mert önmaga multjában számtalan esetre emlékezhet vissza, mely hivatalnoki jellemére csak árnyat és szégyent vet.

Biztosan tudom, hogy akkor, midőn a tekercseket átadtam, azoknak tartalma megfelelt a külső jelzéseknek s e tekintetben a tévedés is ki van zárva. Ily apró csalásokra anyagi helyzetemnél fogva nem szorultam. Ugyanezt Katzky ur magáról nem mondhatja. S megbizhatósága sem áll kétségen fölül.

Volna több megbizhatlan és elő nem irt hivatalos működéséről mondani valóm s csak többek között felemlitem, hogy volt egy esete, midőn egy postautánvételi összeget — melyet az illető levélhordó van hivatva felvenni — ő azt ismételve felvette s midőn a küldemény tulajdonosa ezen tényre rájött, ő rövid uton — netáni kellemetlenségek kikerülése végett — az összeget bocsánat és titokban való tartás kérés mellett visszafizette.

Ezek után most már hivatkozom a nagyérdemű közönség véleményére, ki bizonyára Katzky Béla m. kir. postatiszt nyilatkozatát — üzletem eddigi szolid s becsületben való fenállása s jellemem kifogás nélküli voltánál fogva — nem készpénznek, hanem aljas rágalomnak fogja tekinteni és én pedig ezt bebizonyitandó, de elégtétel szerzés okából is oda fogok hatni, miszerint a biróság nevezett urat ezen becstelen eljárásáért a legkiméletlenebb módon torolja meg.

Apatin, 1894. évi szeptember hó 23-án.

Kiváló tisztelettel:

Szavadill József,
könyvkereskedő.

---

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Naptár.
Szeptember.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
28 Pént.	Vencel kir.	Vencel k.	16 Euphem
29 Szom	Mihály főan.	Mihály a.	17 Szófia
30 Vas.	G 20 Hieron.	G 19 Jerom.	18 B 15 Eum.
1 Hétfő	Remigius	Remigius	19 Trophim.
2 Kedd	Leodegar	Honorius	20 Eustach

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Eladó kerékpár.

Egy uj, teljesen jó karban levő felszerelt **Safety gép** igen olcsón eladó.

Bővebbet megtudhatni Pilaszánovits jegyzőnél **Borsódon** u. p. Bikity. 3—2

Eladó szőlővesszők.

Perenospora-mentes 50—60 cmt. hosszu, 6 mm. a legvékonyabb és csakis termő, nem fattyú vesszők adatnak.

60,000 síma nemes kadarka vessző ezre 3 frt 50 kr.
30,000 síma kövidinka vagy ruzsica „ 3 frt 50 kr.
30,000 síma szlankamenka ezre 3 frt 50 kr.
30,000 síma „ „ 4 frt — kr.

Az árakba a csomagolás és vasúthoz, vagy hajóra való szállitás is benfoglaltatik.

Megrendelések a „Dáljai uradalom Igazgatósághoz“ intézendők. Posta, távirda, vasút és hajóállomás Dálján. Őszi vagy tavaszi szállitásra, az ár 25%-ka előre kéretik. 3—1

A dáljai uradalom igazgatósága.

Fichtl Károly, gépész és mechanikus
ZOMBOR, Fehér hajó szálloda bérlője.
PUCH JÁNOS és TÁRSA Grác, styria-kerékpárok, HILLMAN, HERBERT és COOPER Coventry (Angolország)
20—17 premier-kerékpárok képviselője.

Valódi angol, francia és német
kerékpárok nagy raktára.
Dús választék! Olcsó árak! Legkitünőbb minőség!

Ajánlja magát egyuttal mint szakmechanikus **házi és szoba-telegráfok, távbeszélők** (telefon), **villámháritók** és hasonló mechanikai munkák végzésére.

Kerékpár- és varrógép-javitásokat a legelőnyösebb és jutányosabb árakon eszközöl.

Árjegyzék kivánatra ingyen.

Eladó facsemeték.

A katymári uradalomban ez év telén a következő faju csemeték kerülnek eladásra:

1500 drb juhar,
800 drb tölgy,
200 drb vadgesztenye. 3—3

Mindannyi egészséges 6—8 éves csemete, átültetésre alkalmas. Áruk rendkivül jutányos. Tudakozódhatni **Derraderits** uradalmi kulcsárnál **Katymár** Bács m.

Egy finom hintó eladó.

Bővebbet Tóth Ernő fűszerűzletében Zomborban.

6836. sz. kig. 1894.

Pályázat.

Bukin községben rendszeresitett és évi 400 forint készpénz fizetéssel javadalmazott községi végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok és felhivom pályázókat, hogy szabályszerüen felszerelt folyamodványaikat **folyó évi október hó 20-ik napjáig** hozzám benyujtsák.

Német-Palánkán, 1894. évi szeptember hó 18-án.

Főszolgabiró szabadságon:
Veszelinovits,
szolgabiró.

3—2

Keil Alajos-féle
Padózat-fénymáz
(Glasur)
legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr, 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs
legjobb és legegyszerübb beeresztőszer kemény padló számára. Egy kösség ára 60 kr.

Arany-fénymáz
képkeretek stb. bearanyozására. Egy kis palack ára 20 kr.

Mindenkor kapható: 12—9
Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

1959. szám.

kig.

Pályázati hirdetmény.

Bácsföldvár községében üresedésben levő rendőrvezetői állásra pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerüen felszerelt kérvényüket **e hó 30-ig** adják be.

Az állás utólagos havi részletekben fizetendő 300 frt évi fizetéssel van javadalmazva.

Bácsföldvár, 1894. szeptember 19-én.

Lovász István, jegyző. 2—2 **Sirovicza Márton,** biró.

4442. szám.

kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezett Ó-Szivac és Uj-Szivac összeépitett községekben körállatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A betöltendő állatorvosi állás 600 frt készpénz fizetéssel, továbbá a husszemléért fizetendő dijak és a látogatási dijakkal van javadalmazva.

Felhivatnak a pályázni kivánók, hogy az 1886. XXII. t. c. 73. §-a és az 1888. évi VII. t. c. 117. §-a alapján felszerelt kérvényeiket **f. évi október hó 16-áig** ezen szolgabirósághoz nyujtsák be.

Zombor, 1894. évi szeptember hó 21-én.

Poppovics Dusán,
3—1 főszolgabiró.

Lószőr ágybetétek.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy nálam mindig raktáron tartok valódi tiszta s csakis elsőrendü

lószőr ágybetéteket.

Valódiságukért jótállok.

Egy kilo valódi fekete lószőr ára 1 frt 70 kr.
„ „ „ fehér „ „ 1 frt 80 kr.
Vonószőr hegedűbe egy csomag — frt 20 kr.

Lószőr ágybetétek raktáron vannak a zombori iparosok árucsarnokában is.

Kegyes pártfogásért esedezve, maradtam kiváló tisztelettel

ROTHBAUER ADOLF,
szitaszövő és lószőrfonó **Zomborban,**
6—5 felsőváros, malom utca 192. sz.

2344. szám.

kig. 1894.

Pályázat.

Baracska község jegyzői irodájában egy, a végrehajtói teendőket is végezni köteles egyén azonnal alkalmazást nyerhet 300 frt évi fizetés mellett. Az erre pályázók felhivatnak, hogy eddigi működésüket és korukat igazoló okmányokat, ugy erkölcsi bizonyitványukat alulirt elüljárósághoz minél előbb juttassák. Legalább is négy középiskolát végzettek előnyben részesülnek.

Baracskán, 1894. évi szeptember hó 22-én.

Muró Ambrus, jegyző. 2—1 **Szücs András,** biró.

MAGYARORSZÁG.
TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS dr.**, orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A **Magyarország** politikai, közgazdasági és társadalmi tudósitásaival **az összes lapokat megelőzi.**

A **Magyarországból** a közönség már kora reggel olvashatja az országgyülés tárgyalásait kimeritő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimeritő tőzsdei tudósitásokat stb. stb.

A **Magyarország** eddig is tanujelét adta, hogy férfias batorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért és szembe száll **minden korrupcióval** és közeletünket minden visszaéléstől megtisztitani törekszik.

A **Magyarország** független minden hatalomtól, minden magánerdektől, senkinek alárendelve nincs, s igy álláspontját nyiltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A **Magyarország** ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s igy mint a nyilvánosság és a közérdek organuma **folytonosan fejlődve és megerősödve** áll jövőben is a **közönség szolgálatára.** 3—1

A Magyarország előfizetési ára:

Szerkesztőség: VIII. ker., Fhg Sándor-utca 2. sz.			Kiadóhivatal: IV. ker., Rostély-utca 2. sz.
	Egész évre	14 frt — kr.	
	Félévre	7 frt — kr.	
	Negyedévre	3 frt 50 kr.	
	Egy hónapra	1 frt 20 kr.	

Müller János
toronyóra készitő
Ó-BECSÉN.

Készit uj toronyórákat **templomok, kastélyok;** valamint órákat **vasut, laktanya** és **magánépületek** homlokzatára; 1-től 8 és több mutatószámlap hajtására, kivánatra **transparent világitó üvegszámlapokat** stb. több évi jótállással.

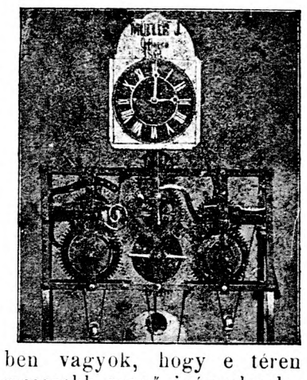

Hivatkozással és támaszkodva közel 50 év óta még az atyám által alapitott és munkagépekkel berendezett telepemre és az általunk az alföld és Szerbiába jóval több mint 100 darab készitett uj toronyórára, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy e téren a fokozott és legmesszebb menő igényeknek megfelelhetek.

Kész toronyórák telepemen raktáron, azonkivül a bpesti kereskedelmi muzeumban mintáim.

Számtalan bizonyitvány és elismerő okmány. — Szives megkeresésekre személyesen vagy levélbeli válasz.

Uj toronyórákat készitettünk: *Ujvidék, Zimony, Páncsova, Fehértemplom, Nagy-Becskereken* az összes toronyórákat, azonkivül *Szeged, Temesvár, Sabac,* stb. stb. 5—4

4801. szám.

kig. 1894.

Pályázat.

Ó-Becse községben elhalálozás folytán üresedésbe jött gyepmesteri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen, évi 260 frt fizetés és egyéb mellékjövedelemmel összekötött állásra kellőleg felszerelt folyamodványok **folyó évi október hó 2-áig** alulirott elüljáróságnál — ahol egyéb feltételeket is meg lehet tudni — annál is inkább beadandók, mivel a később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Ó-Becsén, 1894. évi szeptember hó 20-án.

Popovits Szimó, jegyző. 2—2 **Gönczy János.** biró.

Zombor. Bittermann Nándor könyv- és könyomdájából.